

## RATNI IZVJESTAJI

### Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 23. januara.  
Uz obe strane Brente bila je topnička djelatnost življa nego u prošlim danima.

Načelnik glavnog stožera,

### Izveštaj njemačkog vojnog vodjstva

Kb. Beč, 23. januara.

**Zapadno bojište:**  
Front prilestonasljednika Rupprechta bavorskog:

Skoro na cijelom flandrijskom frontu pojačala se poslije podne topnička djelatnost. I južno od Scarpe pojačala se borbena djelatnost. Kod St. Quentin zarobili smo prigodom provedenih izvidjaja nekoliko neprijateljskih vojnika.

**Front njemačkog prijestolonasljednika:**

Sjeverno od Souaina i sjeveroistočno od Ayocourta preduzeli su Francuzi jake prepade, ali su odbijeni u borbi na nož. Naša pješadijska odjeljenja provalila su istočno od Lancourt u neprijateljske rovove i zarobili su nekoliko vojnika. Između Beaumonta i Ornesa pojačala se pred večer topnička vatra.

**Istočno bojište:**  
Ništa novog.  
**Macedonsko bojište:**  
Položaj nepromijenjen.  
**Talijansko bojište:**  
Uz obe strane Brente topnička borba.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

## Čor-sokak

Komentari za posljednji govor Lloyd Georgea o ratnim ciljevima nikada ne prestaju. Dok je četvorni savez jednostavan u mišljenju, da su najnoviji zahtjevi engleskog premijera stvarno isto tako nepodesni za diskusiju, kao i svi predjašnji, želi jedan dio neutralnog inostranstva da nas uvjeri, da je govor zamišljen kao mirovni govor sa maksimalnim programom, od koga bi se ovo ili ono dalo još otkinuti. Sam sporazum dopušta takodje, da ovo shvaćanje ovdje ili ondje proviri, te se u toj tački razlikuje samo od Italije i balkanskih država, koje nijesu nipošto zadovoljne ispuštanjem engleskog diktatora, te prilično neskriveno daju izraza svome razočaranju. Naravno se Srbija, Rumunija i Grčka osjećaju mnogo uvrijeđene u svojoj narodnoj časti, pošto njima i sada zvuči sasvim jasno u ušima obećanje o razdiobi austro-ugarske monarhije, koje su vlastodršci saveznika u svoje vrijeme upotrijebili kao mamac. I njima sada izgleda, da je pasus u govoru Lloyda

Georgea, što poriče namjeru o razdiobi, jednak kršenju ovog ponovno naglašenog i u hiljadu prilika datog obećanja.

Dok se Italija zadovoljava samo moralnim protestom i za potvrdu svojih pretenzija ništa drugo ne radi, nego naglašava samo svoje zasluęe i jake, da već postaje dosadno, balkanske su države došle na misao, da traže pomoći u samom Rimu, da ih potpomogne sam Sonnino. Ovim se dobija zanimljiv prizor, gdje jedan, koji ne razumije, kako bi svoje sopstvene ambicije zadovoljio, biva pozvan, da saučesnike vuče iz čor-sokaka. Najljepše je u stvari to, što ulogu advokata dobija upravo apeniška kraljevina. Jer još imamo u sjećanju, da odnosi između balkanskih država i Italije nijesu bili ni bogzna kako prijateljski ni časni. Ali put rumunjskog i grčkog izaslansiva u Canosu na TIBRU osnovač možda neva prijateljstva, te učiniti, da opšti bol bude podnošljiviji baš zato, što je podijeljen.

Kako su engleski imperijalisti sramno de facto iznevjerili balkanske države, vidi se uostalom jasno iz izjavljavaju nekadašnjeg rumunjskog poslanika u Berlinu. Šta je dr. Beldiman obzirom na Rumuniju pisao u „Kölnische Zeitung“, ima potpunu vrijednost za sve ostale balkanske države. Ove zemlje, kojima je obećano plavetnilo neba, postale su u toku tri i po godišnjeg rata znatno skromnije. Izbavljanjem njihove plemenske braće, — koji se u sklopu monarhije sasvim dobro osjećaju, — postalo je njihovo teritorijalno proširenje za njih neka affaire negligable. Danas im je stalo samo do jednoga: do uspostave. All baš tu zapine. Lloyd George mora dopustiti, da mu se hladno kaže u oči, da za takvu jednu uspostavu nema najvažnijeg orudja: silu. Šta se na Balkanu događja, naročito, šta u Rumuniji može svakog momenta postati strahovita stvarnost, to je sviše daleko od njegove praktične uplívne sfere, te ne može ništa drugo učiniti, nego da skrsti ruke i krilo i gleda, šta će dalje da dodje. Zato nije nikakvo čudo, ako razočarani narodi postanu nestrpljivi, te javnosti javljaju stvari, koje nosioce kulture sa zapada žigošu kao uništavače neprocjenjivih vrijednosti, ako ljudi u Londonu i Parisu brojevima i lmenima sječaju na orlaški dug, koji će u njihovoj knjizi računa ostati kao otvorena pošta. Tako su se vremena promijenila . . . . .

Kroz sve to vodi jedan prav put: od slijepih osvajačkih snova jednog pobješnjeg doba pa do neumoljive sadašnjice sa njenim registrom paljevine rumunjskog imanja i promuknutog traženja uspostave.

Uspostava . . . . . Mogli su je imati jeftinije, svi ti, Petar, Ferdinand i Venizelos. Sad su zapali u čor-sokak. A za njih je slaba utjeha, što se takodje njihov najnoviji advokat, Italija, i visoki protektor, Lloyd George, nalaze u čor-sokaku.

## Mir -- životno pitanje za Rusiju. -- Boljševiki obrazovali drugu vladu u Ukrajini.

### Pregovori za mir

#### Njemački glas o izjavi grofa Czernina.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)  
Berlin, 23. januara.  
„Vorwärts“ piše o događajima u Austriji:

Sa svim je jasno, da će događaji u Austriji imati svoga utjecaja na Njemačku. Mi smo posljednjih dana prolazili kroz ponora, nama je kao plod svenjemačke propagande grozilo ne samo neuspjeh mirovnih pregovora sa Rusijom, nego i potpuno svjetsko-političko osamljenje. Ta se opasnost može samo tako savladati, ako njemačka vlada, ne tražeći nikakav dalji potsticaj, stane odlučno na stranu austro-ugarskog saveznika, da izjavi da se slaže sa izjavama grofa Czernina i da iz njih povuče praktične posljedice. Ako saveznik pri zaključenju mira hoće da govori u smislu izjava grofa Czernina, neka mu je od vde rečeno, da bi on time djelovao i u interesu ogromne većine njemačkog naroda. Kao što radnici Njemačke i Austro-Ugarske predstavljaju udruženi front svojom voljom za mir, trebalo bi tako isto da se uspostavi i front među zvaničnim zastupnicima naroda. Između Hertlinga i Czernina ne smije biti ni najmanje razlike.

#### Grof Hertling će govoriti.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)  
Berlin, 23. januara.  
Državni kancelar grof Hertling govoriće u četvrtak u glavnom odboru.

#### Povratak podmaršala Čičerića u Beč.

Kb. Beč, 23. januara.  
Zastupnik vrhovnog vojnog zapovjednika u mirovnim pregovorima podmaršal Čičerić prispio je u Beč u pratnji potpukovnika Pokornya, majora Haizea i konjičkog kapetana grofa Lonjaaja.

#### Mir -- životni zahtjev Rusije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)  
Stockholm, 23. januara.  
Ruski revolucionar Akseľrod, koji ovdje živi, izjavio je jednom dopisniku, da je položaj boljševika u toliko očajan, što se mogu oslanjati samo na samovolju. Akseľrod je rekao: Ako boljševiki budu oboreni, zaključenje mira je sigurnije nego li sad što je, jer je to životni zahtjev Rusije. Ustavotvorna skupština bi mir brže zaključila nego li Trockij i Lenjin, koji, s gledišta zbunjenih teorija, hoće da sačekaju svjetsku revoluciju, pa ih Czernin, Kühlmann i Hoffmann u svemu preuhitavaju.

#### Središnje vlasti i Ukrajina.

Kb. Stockholm, 23. januara.  
U ovdšnjim socijalističkim krugovima se misli, da će zveckanje sablje Tročkog zbog napredovanja pregovora središnjih vlasti sa Ukrajinom brzo prestati. Zaključenje mira sa Ukrajinom učiniće svakako jak pritisk na boljševike, pa će ubrzati i ruski mir.

#### Sofijske nade u skori mir.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)  
Budimpešta, 23. januara.  
Sofijski dopisnik „Az Est“-a saznaje, da su u mjerodavnim krugovima uvjereni, da zaključenje mira sa Rusijom neće više naići na ozbiljne smetnje.

#### Povratak bugarskih delegata.

Kb. Sofija, 23. januara.  
Pošto su odloženi pregovori u Brest-Litovsku, vratili su se bugarski delegati, da bi vladi podnijeli izvještaj i primili dalja uputstva.

#### Spletke američkog poslanika.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)  
Haag, 23. januara.  
Petrogradski „Djen“ okrivljuje američkog poslanika, što i dalje pokušava da poremeti pregovore između Rusije i središnjih vlasti. Izgleda, da je američki poslanik priđobio za svoje svrhe veći broj ruskih listova.

### Događjaji u Rusiji

**Prekid brzojavne veze s Petrogradom.**  
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)  
Haag, 22. januara.

Iz Stockholma se javlja: Od juče su prekinute sve brzojavne veze s Petrogradom. Nema mogućnosti da se saznaju pojedinosti prilikom otvaranja ustavotvorne skupštine.

#### Trgovina sa Rusijom prilično živahna.

Kb. Beč, 23. januara.  
Od dana zaključenja primirja je trgovina između austro-ugarskog i njemačkog fronta sa jedne i ruskog s druge strane prilično živahna. Nju vođe naravno vojnici. Kod Rusa su omiljeni satovi, noževi, brijači, stvari za džep, sudovi za kuvanje, čaše, tople košulje i rukavice, te se u Varšavi već opaža skakanje cijena tih artikala. U prijedelu Kowela je i trgovina privatne inicijative uzela veće razmjere. Vlasti su preduzele mjere za olakšicu prometa, te je očekivati, da će se trgovina između Riga i Crnog mora u brzo značajno razviti, što je svakako u interesu obje strane.

## PODLISTAK

### Rudolfo Franjin Magjer (Osijek): Na prolasku\*

Pustara llova prošire se duž vlastelinskih polja i pašnjaka. Čim izdješ iz sela, udare ti u oči nizovi jablana. Po sata hoda i eto nas do bijelo okrečeni stupova. Otud vodi puteljak najprije do hambara (žitnice), šupe i staja, koje se poredale u okrug, a ovim svršava djubrište i omašna zidanica. Vanjština je neengledna. Debeli zidovi i jake grede proviruju iz pokrajinih strana. Vidi se, da se kod gradnje nije štedilo, jer umjesto čamovine zija strop od teške hrastovine, koja izblja i iz neoličenih vrata iprozornica.

Majur-gazda, čič-Tomaša, smirio se ovdje sa ženom i nekoliko unučadi. Muškom dječom uopće nije imao sreće. Jedan mu sin, stariji, pio za mlada s plastu sijena i ostao kljakav na desnoj ruci, mlađji mu umro u trinaestoj godini od neke priljepčive marvinške bolesti, a zet jedinac stradao kod blaga. Jedan ga radni vo prignio uz sijalo i slomio rebra, pa je za nekoliko sati izdahnuo. Nesreća, pa nesreća. Sad da je bar muške djece, a kad tamo, sama ženskadija. Jedinac Stoja jedva poodrastao, a vazda slabušk. Tetoši oko njega i mati i baka i dida i seke, a ništa

ne pomaže. Čim udari jesen i hladni vjetrovi, a on odmah nazebe, pane u vrućicu ili doblje kozice i što već dodje. I tako to ide od listopada, ako je rujna lijep, pa sve do kraja ožujka, početak travnja. Sad se malo oporavi, i to je sva sreća, jer može pripaziti na perad, pa da bude što manje kvara. On sam čitav je dan bilo na polju, bilo kod ljudi. Pomaže tu onda i žena pa i kći. Samo se to ne da upotrijebiti za sve, a kako se on drži adeta u svemu, on im i ne da svaki posao. — Id', bogat', di s' ti za taj pos'o . . . tu treba muška glava, a ne duga kosu.

I sad pogleda Stoju, a ovaj čim najnuži, da bi mu se ime moglo i samo izgovoriti, dušu u se, pa šikne iz sobe, a u sebi pomisli: Idem ja, dok je još vremena. Pri tom se usiljava, da se pokazuje što prijazniji prema svima, da nekoga ne uvrijedi, ne ožalosti, ali mu ne ide od srca, pa ne ide. A za ponudjeni posao drži, da nije za njega. I tako vazda čeka . . . čeka ono pravo. Što bi pak to moglo biti, ne zna ni sam. On samo osjeća svuda i na svakom koraku neku silnu pustoš, dosadu. A ta ništa, ubija . . .

Više puta je i pokušao, ponudio se taji\*) za posao, prihvatilo ovo ili ono. Djed sve uživa i raste kao kvas u koritu, pa kad samo podje časak drugamo, okrene i pogleda, a ono Stoja već strugnuo, iščeznuo.

\*) Iz zbirke „Kolosijek i staroputne“, izdanje Svjetske knjižnice u Korovinici, Hrvatska.

#### Čiča Tomaša planuo ko ris.

— Sta, tiš' tako, pa menika čitav dan lengariti . . . aja, ne bude toga, da ma t' o'ma utuko, ub'jo ko pseto.

I buñonci padali kao kiša. Udarao oširo, jer se ne mogao savladati. Nikako da razumije, da se čovjek prihvatil posla, a ništa ne privede kraju. Kasnije mu bilo žao . . . Umio on sebi nazorno zamišljati do u sitnice budućnost njegovih. Eto on je star. Zdravlja dosta, i to je sva sreća. A ovamo jedina muška glava u Stoji. Ako umre, što će biti? Ako Stoja zasučer rukave, može ostati uz maju, pa za nekoliko godina voditi posao i sam. Da on hoće, ali tu baš leži kvaka, to je baš ono, što ga smučuje. Da je samo to . . . . . Onda dodje druga strana. Dječak je bolešljiv. Opaža to dida, pa se tješ, da je to pravil uzrok i budne mu žao za sve one prijekore i neprijatne riječi, kojima obasipa dječaka. Sve bi to on i pregorio, ali dječakova šutnja . . .

— Da m' barem kaže: tako j' i tako, ja l' nako i nako; al on ništa . . . baš ništa. Samo t' gleda i gleda . . . klanje, kada s' vodi na zaklanje.

I čiča Tomaša napustio psovanje, napustio batine.

— Neka j' sve nako, kako bit' mora . . . nek ide. —

I kao da želi odagnati od sebe svaku neugodnu misao, mane rukom i naglo zakorači na posao.

— E, glavo, valja t' nastaviti 'di s' stao . . . u ime božije.

Došao i konac srpnja 1914. Baš se posao posvršavao i čiča Tomaša dobio nalog, da ponese u grad uzorke žita. Da mu bude lakše pozove Stoju. — 'Oš u grad . . . vozit č'mo žito?

Dječak oživio. Ono nešto inače mirno i zavučeno iščezlo. Starac tome nije pridavao nikakve važnosti, jer je dječarac vazda oživio, kad je trebalo makar i za časak ostaviti llovu. Samo što je to bilo vrlo rijetko, jer mu je posao u glavnom i stojao u tome da sjeđi i čuva pustaru. Treba li šta, pošalje svinjara ili djologaša. A od vremena do vremena eto i samoga špana.

Put do vlasteoskoga grada vodio kroz pet sela od kojih su zadnja dva spojena mostom preko Karašice.

Stoja sjeđi kraj djeđe, a očima sve striže sad tamo, sad amo. Selo ko i drugo selo: dva niza kućarica protegla se uzduž i po kada prodje koja seljanka, seljak ili se skupilo dječurlije, pa u jarku pucaju iz topa ili se naganjaju i kako već koji . . . . .

Blizu općinske kuće opravljao zidar poveću zidanicu, a dječarac od kojih osam godina, baš vršnjak Stoja, prionio majstoru u koritancu iz poveće jaruge pomiješanu llovaču sa sjeckom od klame.

Viš' viš' . . . kako t' nosi . . . jedva s' miče . . . lendura.

Čiča Tomaša-bač pogled na onoga dječaka, pa na Stoju. Sta je to? Otkađ se njegov junak zagrljao za posao! Da to on kaže, koji je u radu ostario, još bi razumio, ali ovako tek na silu izbacit više kao prijekor:

Vrijedno je znati, da se mnoge osobe vraćaju u okupirane krajeve, iz kojih su se prije s ruskom vojskom išelile.

#### Veliki nemiri u Vladivostoku.

Iskrcavanje Japanaca.  
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)  
Stockholm, 23. januara.  
„Djen“ brzojavlja, da su u Vladivostoku izbili nemiri. Između boljševika i protiv revolucijonara vodi se užasna borba. Japanske čete su se iskrcale radi zaštite života i imovine stranaca. Ovo je izvršeno po odluci ministarskog savjeta u Tokiju. Boljševiki okrivljuju japanskog konzula, što on javno potpomaze protiv revolucionarne odbore novcem iz sumnjivog izvora.

#### Boljševici zauzeli Jekaterinoslav.

Kb. Stockholm, 23. januara.  
Prema izvještaju iz Haparand stigla je iz Petrograda vijest, da su boljševičke trupe poslije ogorčenih bojeva zauzele Jekaterinoslav. Pao je takodje i Tobling, ukrajinski član konstituante.

### Samostalna Finska

Rusija kao da se ne će odreći vladavine nad Finskom.

Kb. Stockholm, 23. januara.  
Prema vijestima koje su ovamo stigle, ne misli Rusija, i ako je priznala samostalnost Finske, da se odrekne vladavine nad Finskom. Jedan dio ruskih četa je istina napustilo Finsku, ali je odmah zamijenjen drugim. Danas ima u Finskoj najmanje 50.000 ruskih vojnika, koji neprekidno vrše nasilja. Narodni komesar za željeznice, Podvoľski, naredio je, da ruske čete čuvaju sve željeznice u Finskoj i željezničke stanice.

### Poljska kraljevina

#### Poljaci u Rusiji regentskom savjetu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)  
Varšava, 23. januara.  
Poljski regentski savjet dobio je od poljskog središnjeg građanskog odbora u Petrogradu preko glavnog punomoćnika V. Brabekija pismo, u kome se među ostalim ovo kaže: „Središnji građanski odbor u izgonstvu udružuje se s glasom naroda i rađosno pozdravlja vas, što ste primili kreću zemaljskih poslova u svoje ruke“. Osvrćući se na politički razvitak u ruskoj Poljskoj od izlaska Rusa iz iste, pismo ukazuje na rad središnjeg građanskog odbora, koji je istrajno branio interese kraljevine Poljske u odnosu prema Rusiji, pa zaključuje ovako: „Sto vi

— Id' bogati, šta s' ti brineš za drugoga, kad sam ništa ne znaš . . . ne radiš.

Još on ni dorekao, a Stoja priskoči iz kola. Strugne do dječaka i trgne mu koritance i s njim do ilovače žbuke. Zagradi i odnese majstoru.

— Et', pa kad već koga služiš, a ti služi, 'vako ko ja. Rad' oštro, a ne ko da s' mrtvac; bi l', ne bi!

Dječak ga samo nehajno pogleda i ni da bi riječ, a Stoja sav uzrujan potrči za kolima.

— 'Es vid'jo . . . lako j' vidit, kada s' udari nešto 'edamput. Al deder ti, baja, jedno dvaest, pedeset. Deder to, pa kada t' ja zapovidam . . . onda.

Stoja dušu u se, pa ništa. Ovaj ne-nadani pritvor pomeo mu tok misli i nije znao, što bi odgovorio. Nije uopće bio svijestan, što je sa onim primjerom hito i sam. I polako stao uvidjati, da je pravo u dede, koji to sve bolje umije i znađe, a sam i nije za takav posao. Još jedamput, dva — da, ali za više ne. — Pa onda to može i svaki drugi.

U to su stigli do seoskog groblja. Pred ulazom bila u živahn razgovoru dva starija seljaka, a iza njih valjda sinovi, s vojničkom kapom na glavi.

— Hval'n h's!

— Uvik hvaljen. Nego, a šta j' vorbovanje — a? 'Es' to tvoji?!

I čiča Tomaša sipao ljubopitno sve upit za upitom.

Razgovorljivim stareljama, dobro došlo i stali na dugo i široko, sve upola glasa. Razlagati, kako će biti rata.



### Amerika u ratu

#### Utečaj govora Lloyda Georgea i Wilsona o ratnim ciljevima na Ameriku.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 22. januara.

Washingtonski dopisnik „Morning Post“ a žali se zbog kobnog utjecaja posljednjih govora Lloyda Georgea i Wilsona o ratnim ciljevima. Oni su u Sjedinjenim Državama stvorili raspoloženje za mir, koje može nesrećno utjecati na potreban intenzitet naoružanja.

### Engleska

Carsonov odstup.

Pismo Lloyd Georgeu.

Kb. London, 23. januara.

U pismu, upućenom na Lloyda Georgea, ustanovljuje Carson uzrok svog odstupa, a to je, što on po stvari irskog pitanja hoće da vladi ostavi slobodne ruke, a sebi za kritiku da zadržati slobodu. Uostalom po stvari ratnih ciljeva i vođenja rata on je potpuno sporazuman sa vladom. Lloyd George je izrazio veoma prijateljskim načinom svoje žaljenje zbog Carsonovog odstupa, kao i uvjerenje, da Carson radi iz partijskih ozbilja, jer je koristi zemlje stavljajući uvijek iznad partijskih obzira.

Engleski naučnici i lord Lansdown.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Haag, 23. januara.

Bivši izdavalac „Economist“a, Hearst, koji je zbog svoje naklonosti za mir morao odstupiti sa uprave lista, obnavljao je u „Manchester Guardian“u saopštenje, da će veliki broj uglednih naučnika i književnika predati lordu Lansdownu adresu, kojom mu iskazuju svoju blagodarnost i priznanje, i pozivaju na taj listi potpis adrese.

Ponovno stupanje Greya u politički život.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 22. januara.

Švajcarski brzojavni ured javlja iz Londona: Prijatelj Greya uvjeravaju, da se zdravstveno stanje bivšeg ministra toliko poboljšalo, da se može računati da će on ponovo stupiti u punu političku djelatnost. Grey će ponovo zauzeti jedno upravno mjesto.

Konvencija između Argentine i Engleske.

Kb. Buenos Aires, 23. januara.

Senat je jednoglasno primio između Argentine s jedne i Engleske i Francuske s druge strane zaključenu konvenciju o kupovini žetve i mliječnom tečaju.

Pukovnik Repington.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Haag, 22. januara.

„Press - Association“ javlja iz Londona: Pukovnik Repington je stupio iz uredništva „Times“a kao vojnički saradnik.

Kb. Rotterdam, 23. januara.

Pukovnik Repington prešao je kao vojni saradnik od „Times“a k „Morning Post“u i to zato, što je bio nezadovoljan politikom „Times“a. On je bljesao na način, kako je Jellicoe otpušten, šta pripisuje huškanju Northcliffeove štampe, i kaže, da je ova sada uzela na nišan Haiga i Robertsona. Repington pita: Northcliffeova štampa odapinje otrovne strijele, ali od koga ih dobija?

Kralj Ferdinand u Jašu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 23. januara.

„Daily News“ javlja iz Jaša: Rumunjski kralj s porodičom ne nalazi se od srijede u Jašu, Bratianu brižljivo taj mjesto njihova bavljenja.

### Nevolja sa životnim namirnicama.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 23. januara.

„Times“ se bavi nevoljom sa životnim namirnicama u Engleskoj. List stalje da će izbiti nemiri među radničkim stanovništvom. Nejednaka podjela životnih namirnica među stanovništvom izaziva nezadovoljstvo. Naročito nejednaka podjela mesa i masti jako razdražuje stanovništvo i već do obova izgrdnama. U Londonu ti izgrdi njesu još tako opasni, ali se strahuje da će izbiti ozbiljni neredi među radničkim stanovništvom u Manchesteru, Westharlepoolu i Soudwalesu.

### Italija u ratu.

Orlando u Parisu.

Kb. Paris, 23. januara.

Clémenceau je primio talijanskog ministra predsjednika Orlanda, s kojim je imao duži dogovor.

Talijanski gubitci u časnicima.

Kb. Beč, 23. januara.

Kako se sad na osnovi stigavšeg materijala štampe doznaje, iznosi talijanski gubitak u časnicima do 31. decembra 8908. Među ovima su 495 stožerni časnici, 1418 kapetani, a 6396 subalterni časnici.

Kip Colleoni.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 22. januara.

Prema saopštenju milanskih listova, čuveni jahaci Kip Colleoni, koji je sa ostalim umjetničkim dragocjnostima prenet iz Venecije u Rim, ponovo je tamo postavljen.

### Borbe na zapadu

Pariska konferencija.

Na 20. februara.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 23. januara.

Sastanak međunarodne konferencije sporazumnih sila konačno je utvrdjen za 20. februar. Prema izvještaju „Times“a američki izaslanici neće učestvovati u konferenciji. Postoje još nesuglasice o tome, da li da se Rusi pozovu.

Odlaganje pariske konferencije sporazumnih sila.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Haag, 23. januara.

„Herald“ javlja: Pariska konferencija sporazumnih sila oložena je po želji Wilsonovoj, jer on prije svega želi da sačeka utjecaj njegove poslanice na središnje vlasti.

### Podmornički rat

NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 23. januara.

Zvanično se javlja: Naše podmornice u Sredozemnom moru imale su nedavno uspjeha u svome delanju protiv transportnog saobraćaja za Italiju i Istok. Njihovom napadu pali su kao žrtva 7 parnih brodova i 2 jedrenjaka sa 27.000 bruto tona. Najveći udio u tom napadu imao je pomorski poručnik Becker (Franz). Svi parni brodovi osim jednog bili su naoružani i u jednom sigurnom sprovodu. Utvrdjeno je da su među njima bili: engleski parobrod „Egyptien Transport“, „Steville“, „Alerton“ i „Arabe“. Njihovo uništenje je od velike važnosti za ratnu privredu naših neprijatelja, jer je njihova mištena 24.000 tona uglja.

Od ostalih parobroda jedan je — cijeneći prema jakoj eksploziji — bio natovaren municijom. Drugi parobrod, po izgledu natovaren pirindžom, priteran je topovskom vatrom na stenje kod obale Cyrenaikae, pa je tu uništen. Oba jedrenjaka „Gilette“ i „San Antonio“ bili su talijanske narodnosti. Jedan od njih je bio natovaren drvima.

Nacelnik admiralskog stožera mornarice.

### Afera Caillaux

Caillauxovo saslušanje u fiorentinskim dokumentima.

Kb. Paris, 23. januara.

Danas prije podne isljedni sudija Bouchard je saslušao Caillauxa o njegovim dokumentima nadjenim u Firenzi, u argentinjskom putu godine 1915, i o njegovom sastanku u Buenos Airesu, kao i o značaju koji pridaje brzici vira p s-aniku Luxemburgu. Članovi talijanske komisije, pukovnik Sciapironi, kapetn de Robertis i njihovi saradnici prisilili su danas akta parnice koja se tiče Bolo paše Sutra će između ostalih biti saslušani i Hubert, čiju je stvar građanski krivični sud sproveo vojnom kriičnom sudu. Kako „Liberte“ saznaje, u aktima pod imenom Rubicon pominju se i imena generala Dahlsteina i Andre Hesse. Prvi je trebao da bude naimenovan za glavnog guvernera. U sudu se veli, da prema ocjeni stručnjaka vrijednost artija, koje su nadjene u kaseti Caillauxa u Firenzi, iznosi 469.000 franka, od kojih 27.000 u vrijednosti od 180.000 franka počiu od jednog nasljedstva. Kapetan Mangis-Bocquet je danas saslušao Tourmellesa o njegovom bavljenju u Chalons-sur-Saonne, pri povratku iz Svajcarске. Tournelles se nalazi u bolnici, jer tvrdi da pati od srčane bolesti.

### Najnovije brz. vijesti

Maršal Hindenburg u Berlinu.

Kb. Berlin, 23. januara.

Radi podnašanja vojničkog izvještaja prispjele su u Berlin maršal pl. Hindenburg i general pješadije pl. Ludendorff.

Jedan proces protiv rumunjske vlade u Berlinu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 23. januara.

Pred berlinskim zemaljskim sudištem nalazi se sada proces protiv rumunjske vlade zbog 66 milijuna maraka. Ovaj proces je zanimljiv prilog za pokretnu politiku Bratianua prije početka rata. Krajem 1914. god. pokušala je rumunjska vlada, da dobije ratni materijal iz neutralnog inostranstva. Obrazovao se sindikat od prvih njemačkih trgovačkih zastupnika, kao i onih iz neutralnih država, naročito Švedske i Danske. Ovom sindikatu pošlo je najposlije za rukom da sklopi sa rumunjskom vladom ugovor o prometu robe od preko 400 milijuna. Uz prijem ratnog materijala obavezala se rumunjska vlada, da će dopustiti izvoz i provoz (tranzit), one robe, koja je, kao na pr. žito, upravo onda bila od velike važnosti za drugu ugovaračku stranku. Ovaj ugovor je potpisao Bratianu, a donijela ga je u Berlin naročita komisija, gdje ga je oevjerio sam rumunjski poslanik, Beldiman. Odmah je počelo djelovanje sporazumnih poslanika, koji su sve pokušavali, samo da bi naveli Bratianua na kršenje ugovora. Upravo pred početak rata izjavio je Bratianu, da zabranjuje ispunjenje ugovora. Pošto rumunjska vlada ima u

Berlinu imanja, izabran je Berlin za mjesto tužbe. Osim toga su poduzeti koraci za osiguranje tražbine mjerama u posljednjoj rumunjskoj oblasti.

Venizelos u Solunu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Frankfurt, 23. januara.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Zeneve: Venizelos je prispjeo u Solun radi konferisanja s francuskim generalom Guillaumentom.

Pitanje aalandskih ostrva u švedskom stortingu.

Kb. Stockholm, 23. januara.

Kako švedski brzojavni ured javlja, vlada će u ponedjeljak u tajnoj sjednici stortinga dati izvjesna saopštenja o trgovinskoj politici. Moguće je da će biti govora i o aalandskim ostrvima.

Novi guverner Madagaskara.

Kb. Paris, 23. januara.

Načelnik departementa Bouche de Rhone, Schrammek, imenovan je za guvernera Madagaskara.

Za održanje emisijonog kursa u Francuskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Ženeva, 23. januara.

Francuski ministar finansija predložio je u komori zakonsku osnovu o podvostručuju mjesječnog kredita na 60 milijuna za održavanje emisijonog kursa. Zatim traži dalji kredit od 180 milijuna za prvo četvrtgodište tekuće godine u istu svrhu.

### Sa Balkana

#### BUGARSKA

Wilsonov mirovni program.

Posljednju Wilsonovu poslanicu je bugarska štampa objektivno ocijenila i našla je, da se o Wilsonovim uslovima u opšte može diskutovati, a da se ne predvide izvjesne sakrivene misli, naivnosti i doktrinarni nazori. Ovakva kritika demokratske i nacionalno liberalne bugarske štampe svodi se na želju za mirovni sporazum. Ovdje pripisuju najvažnije izjave nekoliko listova.

„Mir“ piše: Izjave Lloyda Georgea i Wilsona su u mnogome istovjetne; ali su ipak Wilsonova razlaganja u prkos prividne nepomirljivosti veliki napredak na putu opšeg mira. Od četnaest Wilsonovih mirovnih uslova su tri do četiri a najviše pet, koji se ne mogu primiti. U svima ostalim slažu se nazori država četvornog saveza s onima Rusije i sporazumnih sila. Po sebi se razumije, da središnje vlasti ne mogu ništa imati protiv osnivanja saveza naroda, koji bi imao da bdi za održavanje mira, protiv slobode mora, protiv ravnopravnosti svih naroda, protiv ugušivanja privrednog rata i trgovačkog bojkota, protiv mogućnosti Rusije, da se slobodno i po svom nalaženju organizuje, protiv uspostavljanja samostalnosti Belgije, Srbije, Rumunjske i Crne Gore, protiv ispražnjivanja francuskih krajeva koje logično zahtijeva napuštanje turskih, Englezima posjednutih krajeva i protiv zahtjka o upotrebi tajnih ugovora. Mi s naše strane ne tražimo ništa drugo, do regulisanje balkanskog pitanja, t. j. prijedjela između Duvana, Crnog, Egejskog i Jadnskog mora na osnovi narodnogsog principa i povjesničkih činjenica; samo što to ne može da se izvrši prijateljskim sporazumom između Bugara, Srba, Grka i Rumunja, već se to riješenje mora prinudno izvesti.

„Preporac“ se zauzima za sporazum sa Srbijom na račun Crne Gore pa veli: U svojoj posljednjoj poslanici

pa nema druge, već valja t' braniti cara i domovinu, treba t' dati šta j' pravo, jer ko tebe rani, valja da s' i brani, pa onda nema tu druge, već kud svi, tam i ti, svi za 'ednoga, 'dan za sve... svi na obranu našoga cara. — Bog mu do sve najbolje! — pa ako j' dobro njemu, dobro j' i tebi.

— Ja tako j', tako... treba.

I povladljanju ne bi bilo kraja, da se čica Tomaša nije sjetio svoje dužnosti i još dobrobrano pola sata vožnje. A u duši mu bilo žao, što nije za jedno tri-desetak godina mlađi, pa da se i sam javi u vojnike, lik kad nije on, a ono barem da ima sina...

U to ga stao unuk iznova zapitkivati ob onom i ovom, a deda zastao u mislima i nekud mu se ko stuži pri pomisli, da ne može dati za cara i domovinu ništa. Et ni 'voga drilju i okom baci pogled na Stoju.

Korak po korak i toranj vlasteoskoga grada provirivao sve jače kroz mnoštvo jablanova, a pridolazilo i više vojaka. Kod prvih trgovačkih kuća čulo se već i popjevanje uz slik kamačice, a podalje mnoštvo naroda, koje se skupilo pred zgradom poglavarstva.

Stoja kao na iglama. Najradije bi zašao među ljude, pa da zapita, je li već rat započeo i s kojim uspjehom. On je bio čvrsto uvjeren, da kad ovotoliko mnoštvo navali, uspjeh je gotov, ne uzveći u obzir, da su ovi ljudi goloruci i da ih istom valja oružati, a onda spremni na boj. Sad barem da još sazna za pojedinosti, kud će ovi ljudi, pa kako se to ratuje, kako to izgleda, kada je na okupu jedno sto, tisuću — vrlo mnogo vojnika, koji su puške na rameni imaju i velike topove, i to mnogo, i sve se to pomiče uz zvukove glazbe trublje i udaranje bubnjeva.

— To mora da j' strašno... strašno.

Pa kako onda mogu svi prolaziti tijesnim sokačima, a pogotovo, kad treba prijeći most — kako da se ne sruši.

— Nije j' naša čuprija preslaba za prolaz mnogo... vojaka?! Pa istom ona tamo kod Crnoga puta, preko zelene mlake?!

I dječak sav zabrinut gurme dedu: — Kako b' bilo, da mi ono popravimo i podmetnemo koji balvan, — a?! De, pa da i mi što uradimo za cara... treba nešto.

Čica Tomaša kimne glavom, a nešto vedro preleti mu licem. Pogleda bolje u dječaka, a pri tome osjetti, da su mu se zarumenili obrzi, a krv jače šiknula tijelom. Čisto se zastidio sam nad sobom, što se dao raznježiti povodom dječjih riječi.

Ova nejasnoga u čuvstvovanju, koja ga od časa na čas sapinjala jače, izbije krepče, kad je dječak sa mnogo topline, neobičajeno inako, zamolio, da se požure.

— Žur', tajlo poslomi... mogli b' doći vojaci, a čuprija slaba... a treba t' i nama, da za nj' nešto uradimo, kad već nitko od nas ne mož' u rat, a ja s' premlad... indi.

Stoja je noć dugo i dugo razmišljavao o ratu, ljudima, vojniciima, pa što je dulje žurio u tamu, pred očima nicala sve slika za slikom. Pa oni silni vojnici, jedan ljepši i jači od drugoga. Na svima novo odijelo, puceta kao od zlata, kajši se sjaje, a puške sve proviruju nad glavama. A ima ih Bože mi li, kao da niču iz zemlje. Pa čim više,

vojnika, tim žamor veći. U to na protivnoj strani stupa druga rpa ljudi. On gleda, ali nikako da ih prepozna. Vidi samo, da su drukčije obučeni i jedva što se pojavili, puška plane. Plane druga, treća... Rado bi se nekuda sklonio, ali kuda? Traži majnu — a tamo velika voda. Nema druge, već zakoraćio, pa potrči do vojske. Išao je dugo, a vojske sve više. Pogleda bolje, a ono iza njega stupa mnoštvo junaka i kud on, tud i oni. U tome se sjeti dede i čisto mu budne žao, što mu to ne može pokazati. On se doduše još sjeća kroz maglu, da je nedavno bio dječarac, vazda ljencina, a dida i svi njegovi korili za svč. A eto to je prošlo, pa sada, gdje bi ih mogao djelom razuzjeriti — ne vidi svojtu, već vojsku, koju predvodi. Okrene se još jednom, pa kad je vidio, da su pregazili vodu, a neprijatelj blizu, zapovjedi da se late pušaka. Jedva što je on to smislilo, a oni već pripravn, pa čekaju samo dalnju zapovijed. Sto lupko rukom o ruku — a to rat u punom jeku. Njegova glava, samo što ne pukne. Osjeća vatru, peče, tu je nešto silnoga, što bi rad, da ga smlavi, a on se ne da, bori...

— Tru-tru-tru-tru... —  
— Soja, So-ja... ustani, evo vojaka, ustani-t.

Dječak protare oči, a vojnici sve jedan za drugim prolazi cestom. Četiri po četiri u red. Stoja se zbunio. Nikako da se sabere. Pogleda bolje, a to na njemu ni traga vojničkom odijelu. Skočj iz kreveta, pa će k prozoru.

Dan bio svijetlao, a nebo čisto. Moglo je biti vrlo rano, jer su prozori bili nahukani. Rastare staklo i pristoni glavni. Gleda. Vani buka. Čini mu se zaista, da idu ljudi.

Njegovi poustajali, a poustajala i ostala majurska djeca.

U time i pjesma sve jača.

Upita dedu, što je to, a ovaj samo mahne rukom.

— Idu u grad... na prisegu.

— Vojači?!

— Da za rat.

Ova zadnja bila je dosta, i on zgrabi kapu, pa bježe na ulicu.

Dva kršna monka zapjevala, što ih grlo nosilo improvizirajući sami od sebe i riječi i riječi. Podčikivanje i refren: „Salje mene dado u vojnike“ kidao seosku tišinu, a djeca sve se rivaju, tko će više naprijed i stupati što bliže kraj okičenih monaka.

U to jedan zaviče: — Ej, ti tamo dones' mi čašu vode! Dvoje, troje potrči u isti časak. Stoja za njima. Oni brže, a on za njima.

Jedva što je uhvatio čašu, i zagrabio iz kabla, a to pred njim već drugi nosi, pa da će pružiti.

Stoja se zacrveni. Gurme onoga, što je pred njim, istepe mu vodu, a sam pruži preko njega svoju čašu.

— Na pij' od meneka, ja znam bolje, šta j' rat, već ovaj od bab-Staše. Taj t' nije naš grad ni vid'jo, a ja s' tamo već bio. Moj ded je čica Tomaša.

Veseli momci slušajući i ne slušajući dječaka, prihvata čašu, pa kad su ispiili, podju sa ostalima dalje.

Putem susretnu čiču Tomaša. Onako razdragani zaviknu još jače, pa mjesto da starca pozdrave, veselo ga potapšu po rameni i povuku sa sobom.

— Od s nama, sadikar nas baš podvor'je tvoj Stoja... vraški dečko... Od s nama. Ej, šalje mene dado u vojnike.

Pjesma iz punih grudi kidala i tresla prvo požutjelo granje i lišće, mladjarija odmicala korak po korak, a deda

obuhvatio Stoju, pa krenuo u kuću. Putem je više osjećao neg inače, a i dječak mu se pričinjao, da se promijenio na bolje. Ta to već eto kažu i drugi.

— He-he-he... Stojane.

I čica Tomaša obavije dječaka jače desnom i jakim zamahom privuče ga na grudi.

— E-he-he-e, ka s' ti menika 'vako za cara, alaj č' te ondakar okititi, 'rvac-kim barjakom, pa da s' vidi, koj' čič-Tomašev. Zna' će ondakar, da t' je deda čook, ko' časti sve što j' pošteno. E-he-he-e. A sad 'ajd, pa čmo na poso... nij, druge.

I dječak zakoraćio vedrije uz svoje tajni koji je pod dojmom događaja jednih dana i od toga časa počeo živjeti novim životom... život pun nada i očekivanja.

### MALI PODLISTAK

#### Istorijski kalendar

Na današnji dan, 24. januara 1665. godine postavljen je Petar grof Zrinski za hrvatskog bana. — 24. januara 1679. god. rođen je u Vratislavi (Breslan-u) filozof Christian baron Wolff. Umro je 1754. god. — 24. januara 1712. god. rođen je u Berlinu pruski kralj Friedrich II., koji je zbog svojih političkih i vojnih uspjeha u istoriji prozvan Friedrichom Velikim. Pošto nam današnji prostor lista ne dopušta, progovorićemo sutra na ovom mjestu opširnije o njegovom životu i njegovoj vladavini i njegovom ratovanju. — 24. januara 1870. godine održao je slavni biskup Strossmayer na vatičanskom koncilu u Rimu svoj čuveni govor o nacrtu „De episcopo“.

\*) Naziv za potočni rukav.



predlaže predsjednik Wilson riješenje balkanskog pitanja, osnovno na tradicijama narodnosti stanovništva. Za Srbiju se traži i izlazak na more, ali se ne kaže na koje more. Mi ne možemo vjerovati, da je Wilson pri tom pomišljao na Solun. Svakako ne misli na Egejsko more, jer bi se u tom slučaju morala ustupiti Srbiji bugarska varšavska dolina, što bi stajalo u očitoj protivnosti s tako glasno proklamovanim narodnim principom. Niče se dakle jamačno Jadranskoga mora, na čiju albansku obalu ima Srbija istočna prava, sankcionisana međunarodnim aktima na londonskoj konferenciji. Što Srbija nije, u istini dobila izlaz na Jadransko more, nije kriv bugarski narod niti se može tražiti, da on ispašta za nepravdu, pričinjenu Srbiji.

„Echo de Bulgarie“ izjavljuje: Wilson je u pogledu balkanskog problema slobodniji i iskreniji. U govoru Lloyd Georgea, nalazi se tamna tačka, kojom traži popravku nepravde od 1871., predviđajući istodobno nepravdu od god. 1878. Ali Wilsonovo riješenje je nemoguće za onoga, koji poznaje neobuzdani šovinizam Srba i Grka i bezgrični imperijalizam Rumunja. Wilsonova f.o.m. lažuje na prirodne jednice. Ali zašto šlopušta, da to izvrše oni, koji su to do sad uvijek predviđali i koji će to u budućnosti uništiti?

### Grad i okolica

**Dnevni kalendar**  
Danas je četvrtak 24. januara po starom 11. januara — Rimokatolici: Timotej bisk. m.; pravoslavni: Prep. Teodosije.  
Casnička i cinovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći.  
C. i k. vojnički dom: Citaoonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati jutro do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.  
Beogradski orkestru tu zimskom pozorištu prije (Boulevard): Početak predstave u 7:30 sati uveče.  
Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 55 (Kolozeum): U 6 sati posle predstava za vojnike. — C. i k. gradjanski kino na Lazijama br. 27 (Paris): U 6 sati posle predstava za gradjanstvo.  
Noćna suzba u lekarnama: U sedmici od 20. do uključivo 26. januara 1918 obavljaju noćnu službu u Beogradu ove lekarnice (apoteke): Michl, Stara Crkvena ul. 8; Kusaković, Knežev Spomenik 2; Sekulić, Takovska ul. 37; lekarna Crvenoga Krsta, Beogradska ulica 2.  
Posjet bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Brinn“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne. — U c. i k. gradjanskoj bolnici: u utork, četvrtak i nedjelju od 1—3 poslije podne.  
Kužna bolnica: Posjeta nije dozvoljena. Obavještenja o bolesnicima dnevno od 11 do 12 sati prije podne na ulazu u bazu bolničke zgrade sa strane Vidinske ulice.  
Vojno parno toplo kupatilo u Car Dusanovoj ulici. — I. Kupatilo u kadama: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — b) Za gradjanstvo radnim danima od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne.  
2. Parno kupatilo za casnike i njima ravne cinovnike otvoreno je utorkom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — Zagradjane muškog pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljom i četvrtkom (ako u te dane ne pada katav praznik) od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne. — Casnicima i njima ravnim cinovnicima stoji na volju da se služe parnim kupatilom i u dane određene za gradjanstvo (ponedjeljom i četvrtkom). Blagajna se zatvara radnim danima u 12 1/2 sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

Vaznesenska crkva za beogradsku sirotinju.  
Vaznesenska crkva priložila je sirotinjskom odjelenu opštine

grada Beograda svotu od K 54.50, koju je svotu sakupila na tas prilikom bogoslužjenja, kao svoj priloge za pomagala sirotinje beogradske.

**Prirodna rudna blaga Srbije pod austro-ugarskom vojnom upravom.**

Danas u četvrtak, 24. januara u pol 7 sati uveče održaće se u Beču u koncertnoj dvorani društva „Grünes Kreuz“ predavanje sa svijetlim slikama o prirodnim rudnim blagima Srbije. Predavanje će držati šumarski nadsavjetnik Schollmayer, a za nj vlada veliki interes. Prisustvovala mu i neki članovi carske kuće.

**Koncertat u c. i k. časničkoj kasini.**  
Danas poslije podne biće u c. i k. časničkoj kasini koncertat s biranim rasporedom.

**† Dr. Hranislav J. Jocić.**  
Mjesto trogodišnjega parastosa svome mužu poč. dr. Hranislavu J. Jociću, sreskom lekaru na Ubu, koji je umro na vojnoj dužnosti 12. februara 1915., položila je supruga m. Ružica 50 kruna ubskoj opštini, da se toga dana ove godine razda njihovoj sirotinji.

**Rad opštine grada Beograda.**  
Administrativni cjelokupni rad opštine grada Beograda, koji je zbog selidbe ureda opštinskih bio obustavljen nekoliko dana, od sutra otpočinje u svima odjeljenjima što se saopštava gradjanstvu radi znanja.

**Preseljeno sudsko odjeljenje.**  
Sudsko odjeljenje opštine grada Beograda, koje se do sada nalazilo na uglu Vasine i Dobračine ulice preselilo se u Kralj Aleksandrovu ulici broj 7, gdje je ranije bilo okružno zapovjedništvo Beograd-grad (nekada okružni beogradski sud) i nalazi se u sobi broj 1, gdje od sutra otpočinje svoj redovni tekući posao.

**Silvia** boja za bojadisanje stofova, bojadise savršeno. Svaka domaćica neka je upotrebljava u vlastitom interesu. U svima se bojama proizvodi kod firme: Herzeg Géza, Budapest V., Bálvány ut. 16. 1988

### Narodna privreda

#### Pribor za gajenje svilenih buba

Za gajenje svilenih buba je potrebno, da svaki odgajivač ima: toplomjer, krevete izbušenu artiju ili u mjesto ove lese sa mrežom od žica, kanapa ili poredje ukovanih letvice ili vrbovog pruča.

Toplomjer je sprava, koja pokazuje koliko je toplota u sobi, da bi se prema njemu soba, ako je hladnija, zagrijala koliko treba, i obratno ishladnija, ako je više topla nego što treba. Na hladnoći bube se razvijaju sporo, a kad je suviše topla, pobolu se i ako ne uginu, zaviju se u mehurke, koji su mnogo lakši nego kad se gaje na podesnoj toploti. Da se dobiju najteži mehurci najbolje kakvoće potrebno je, da toplota u sobi bude manja od 20, ni veća od 23.5 stepena Celsijevi. Termometar je sprava, kojom se može udesiti, da se u sobi za gajenje ima tolika toplota i kako je inače vrlo jeftina (2—3 kruna), valja je imati svaki odgajivač. Termometar treba objesiti na zgodnom mjestu u sredini sobe.

Kreveti. Najbolje je, kad se bube gaje na krevetima (stelažama), koji se naročito prave za ovu potrebu, jer se njima zauzima najmanje prostora u sobi i kad se lijepo namjestu, bu-

bama se može prići sa svih strana, te se zato oko njih savladaju s pola muke svi poslovi: hranjenja, razredjivanja buba i čišćenja postelje. Kreveti su u samoj stvari lese na nogarima. Nogari su od letava, a lese su okviri (ramovi) od letava za koje su ukovane tanke letvice ili tanje vrbove pruče (kao za sušenje šljiv) ili trska. Lese su poredjane u 4 ili 5 spratova i zato što ih na jednom krevetu ima po toliko, mogućno je, da se na manjem prostoru odvoji mnogo više buba, nego na daskama i sanducima, kao što se to obično radi. Osim toga lese su zgodne i stoga, što kroz njih promiče vazduh i ozdo na više, što nije slučaj kad se bube gaje na daskama i t. d.

Lese su obično dugačke 1.5 do 2 m., a široke 50 do 80 cm. Visina je nogara 1.5 m i za njih su utvrđene lese tako, da su jedna od druge razdakele za 50 cm. zbog čega ih na svakom krevetu ima po četiri.

Površina svih 4 lese kod navedenih razmjera iznosi:

$$\begin{aligned} 1.5 \times 0.5 &= 0.75 \times 4 = 3 \text{ četv. metra} \\ 1.5 \times 0.8 &= 1.20 \times 4 = 4.8 \text{ " "} \\ 2 \times 0.5 &= 1.00 \times 4 = 4 \text{ " "} \\ 2 \times 0.8 &= 1.60 \times 4 = 6.4 \text{ " "} \end{aligned}$$

Svilenim bubama izvedenim iz 15 grama sjemena potrebna je površina:

u I periodu	0.45 četvor. metra
" II "	1.80 " "
" III "	6.00 " "
" IV "	10.50 " "
" V "	24.00 " "

Prema tome bubama od 15 grama sjemena treba oko 4 većih ili 8 manjih kreveta, koji se mogu lijepo rasporediti u sobi, koja ima oko 60 kubič. metara prostora.

Ako su kreveti bili jedared upotrijebljeni za gajenje svilenih buba, onda ih — da se nebi pojavila kakova bolest (naročito krečna bolest) — treba prije nego se pristupi gajenju, oprati jakim i vrelini odušiti, a zatim isprati čistom vodom i osušiti.

(Svršice se.)

### Zvanične objave

Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu.  
Br. 17.399 pres. 3011  
Beograd, 21. decembra 1917.  
POZIV.

Na osnovi najvišeg odobrenja raspisa c. i k. zajedničkog ministarstva financija od 7. jula 1917. o gubitku javnih povlastica, položaja i prava zbog napuštanja Bosne i Hercegovine za vrijeme rata, list zakona i naredaba br. 69., pozivaju se svi pripadnici Bosne i Hercegovine kao i austrijski i ugarski državni pripadnici:

1. svi oni, koji su ovlašteni da vrše javno pravne poslove, kao što su advokati, advokatski kandidati, gradjanski tehničari, zvanično autorizirani rudarski inženjeri, liječnici, veterinari, zanatlije i trgovci svake vrste, javni i privatni agenti, pozorišni preduzimaci, posjednici licencija za priredjivanje predstava, posjednici privatnih škola;

2. u Bosni i Hercegovini postavljene upravljajući, kao što su tehnički i komercijalni direktori ili članovi direkcije ili nadzornog odbora budi kakvog dioničkog društva ili rudarskog društva u smislu rudarskog zakona ili kakvog zanatlijskog ili privrednog udruženja;

3. oni, koji u Bosni i Hercegovini posjeduju pravo na penzije, provizije, priloge za vaspitanje ili inače kakve rente iz javnih sredstava tih zemalja, da se vrate u zemlju, i to: oni, koji su prije ili za vrijeme rata bez naročite dozvole vlasti napustile svoje u Bosni i Hercegovini nalazeće se mjesto stanovanja, te se nalaze izvan austro-ugarske monarhije, u koliko se već u sinislu § 1. rečenog raspisa nisu imali vratiti u Bosnu i Hercegovinu do konca septembra 1917., da to učine za dva mjeseca, a u koliko se sad bave u kakvoj prekomorskoj zemlji, da to učine za četiri mjeseca, računajući to od dana ove obznane, pošto će se u protivnom slučaju s njima postupati u smislu § 7 gore pomenutog raspisa.

Ako nekome za blagovremeni povratak u Bosnu i Hercegovinu stoji bez njegove krivice smetnje na putu, navedene u tačkama 1., 2. i 3., onda ima tu smetnju da dostavi bosansko-hercegovačkoj zemljskoj vladi u roku, određenom za povratak i da se vrati za mjesec dana po otpadanju te smetnje, u koliko rečena vlada ne bi dozvolila izuzetak.

Ovaj se poziv obznanjuje s primjedbom, da se dotični rokovi računaju od dana, kad je određeno njegovo objavljivanje u službenom listu „Sarajevski List“ i da prijava o povratku ima da se učini kod nadležnog okružnog zapovjedništva.

C. i k.

vojna glavna gubernija u Srbiji.

### Posljednje brzojavne vijesti

**UBIJSTVO ČINGAREVA I KOKOŠKINA.**  
Odlučne vladine mjere za iznalaženje krivaca.

Kb. Petrograd, 23. januara.

Lenjin i ministar pravde Steinhberg izdali su svim potčinjenim odborima i vlastima energičan poziv, da se preduzmu sve mjere, kako bi se pronašli i priveli kazni oni mornari i vojnici crvene garde, koji su danas u 1 sat u noći provallili mornarsku bolnicu londje ubili Čingareva i Kokoškina. (Prema jednoj daljoj brzojavci, policija je već pronašla ubice. Op Ur.)

Kb. Petrograd, 23. januara.

U svojoj sjednici sovjet je prihvatio zaključak, kojim se najoštrije osudjuje zločinstvo, počinjeno na Čingarevu i Kokoškina, i pozivlje radnike i vojnike da svim sredstvima uzdrže revolucionarni poredak. Sovjet odobrava energične mjere, koje su na glas o tom zločinstvu preduzeli pučki povjerenici.

### GRADJANSKI RAT U UKRAJINI.

Kb. Petrograd, 23. januara.

Petrogradska brzojavna agencija javlja, da je pučki sekretarijat ukrajinske republike upravo svim Ukrajinacima proglas, u kojem se veli, da glavni sekretarijat središnje Rade podupire Kaledjina, sije razdor između ukrajinskog i ruskog naroda i učvršćuje buržoaski režim u Ukrajini. Stoga se u ime naroda ukrajinske republike glavni sekretarijat središnje Rade proglašuje za neprijatelja slobodnog ukrajinskog naroda i pozivlje slobodna vojska radnika i seljaka republike u borbu protiv njega i Kaledjina.

### BOLJŠEVIKI OBRAZOVALI DRUGU VLADU U UKRAJINI.

**Saopštenje ruskih delegata za mir.**  
Kb. Berlin, 23. januara.  
Wolfvov ured javlja: Kako listovi javljaju, stiglo je od sadašnjeg predsjednika ruske mirovne delegacije saopštenje, da je vlada radničkih i vojničkih sovjeta u Harkovu odaslala u Brest-Litovsk dva opunomoćenika, da sudjeluju u pregovorima za mir. Ruska je delegacija oba ova gospodina priznala za članove delegacije. Iz popratnih pisama slijedi, da vlada u Harkovu poriče glavnom sekretarijatu u Kijevu i ondašnjoj središnjoj Radi pravo, da pregovara u ime Ukrajine, jer ta ova korporacija predstavlja isključivo organe buržoazije. Harkovska vlada, koja predstavlja potružnicu traži vezu sa petrogradskom vladom kao centralnim organom cijele Rusije i federalivnim savezom republika bivše carevine. Mora se pričekati, kakvo će stajalište prema ovom novom položaju zauzeti kijevska vlada.

### BITKA IZMEDJU SOVIJETOVIH ODJELJENJA I ČETA UKRAJINSKE RADE.

#### Radine čete potučene?

Kb. Petrograd, 23. januara.  
Petrogradska brzojavna agencija javlja: Sovjetova odjeljenja, koja su iz Harkova poslana za Poltavu, ušla su u bitku sa četama ukrajinske Rade. Čete su ukrajinske Rade potpuno poražene. Grad se nalazi u rukama sovjetovih odjeljenja. Poslije zajedničke sjednice vojnih i radničkih i seljačkih sovjeta odvijeno su pozdravljivi zastupnici harkovskog izvršnog središnjeg odbora. U Poltavi vlada opšte veselje.

### ERKSPOZITURA PESTANSKE-UGARSKE KOMERCIALNE BANKE u Beogradu — Knez Mihajlova br. 50.

**Specijalno odjeljenje za šiljanje novaca ratnim zarobljenicima i interniranima.**

Osnovna glavnica i pričuve 232.000.000 kruna. 919



### Čisti bijeli

teint će vam postati, ako upotrebljavate dnevice „Diana“ Alabaster puder i Crème za lice  
Doza za probu ili lončić K 2.— Velika K 4.—  
Može se posvuda dobiti. Glavno stovarište: „Diana“ -Handels A. G. Budapest V., Nádor utca 6. 8

**Objava preuzeća restauracije.**  
Čast mi je javiti vojnom osoblju i p. n. općinstvu, da sam od 1. januara 1918. preuzeo

## RESTAURACIJU

**NA KOLODVORU (STANICI) U BEOGRADU.**  
Podjedno javljam, da će se u restauraciji moći dobiti u svako doba **DANA I NOĆI** na pogodnost putujućega općinstva

### TOPLA I MRZLA JELA.

Za to, da će biti i **JELA I PIĆE IZVRŠNA**, jamči moj opće poznati renomé.  
S velikim poštovanjem  
**Franz A. Ludwig**  
hotelljer i restaurater  
Restauracija na kolodvoru (stanici) - Hotel Balkan.

1083

**Vijest.** OD 1. FEBRUARA 1918. GOD. SVIRA U HOTEL „BALKAN-U“ PRVORAZREDNA UGARSKA NARODNA KAPELA.

Uz previšnje ovlaštenje Njegovog ces. i kr. apostolskog Veličanstva

III. IZVANREDNA

## c. kr. državna lutrija u korist ratne skrbi.

Ova novčana lutrija sadrži 21.146 zgoditaka u gotovome novcu. Ukupni iznos 625.000 kruna. Glavni zgoditak iznosi:

# 200.000 kruna.

Vučenje će biti javno u Beču 21. februara 1918.  
Srećka stoji 4 kruna.

Srećke se mogu dobiti kod odjeljenja za dobrotvorne lutrije u Beču (Abteilung für Wohlthatigkeitslotterien in Wien, III. Vordere Zollamtsstrasse 5), u kolekturama lutrija, prodavnicama c. kr. razredne lutrije, trafikama duhana, poreznim, poštanskim, telegrafskim i željezničkim uredima, u menjačnicama i t. d. Planovi igranja šalju se kupcima srećaka badava. Srećke se odašilju prosto od poštarnice.  
Glavno ravnateljstvo državnih lutrija (odjeljenje za dobrotvorne lutrije). 1088

## MASINISTE

potrebne su c. i k. kotarskom zapovjedništvu u Grockoj za opravku vršćih mašina. Pismene ponude poslati neposredno c. i k. kotarskom zapovjedništvu u Grockoj. 34817

---

I. ELEKTRO-MEHANICKA RADIONICA

**Milutina S. Markovića**  
Terazije Nr. 8.

Vrši opravke: gramofona, šivaćih mašina i ostalih mehaničkih stvari. 1073

## EKSPOZITURA MAGJARSKE ESKONTNE I MENJAČKE BANKE U BEOGRADU, KNEZ MIHAJLOVA ULICA BR. 32.

izvršuje isplate pismenim i telegrafskim putem ratnim zarobljenicima i interniranim licima pod najpovoljnijim uslovima. 34109

**Savjetnik Ekspoziture Kosta J. Popović**  
Direktor Narodne Banke.

Ljubica B. Dragoljevička sa familijom, izvještava svoje i pokojnikove poznanike i prijatelje, da će u četvrtak 24. januara, davati svomemužu

## † Boži Dragoljeviću

trgovcu na Savi,

trogodišnji pomen u Sabornoj crkvi u 10 1/2 sati prije podne.  
Beograd, januara 1918. 34798

Javljam srodnicima i prijateljima, da ćemo našoj miloj i dobroj materi i sestri

## † Ani Todorović

rodj. Vasić

davati polugodišnji pomen u subotu 26. januara u 10 1/2 sati prije podne u crkvi Sv. Nikole na novom groblju.  
Beograd, januara 1918.  
Kralja Aleksandra ul. 160.  
Ožalošćeni sinovi: Milorad i Ilija, sestra Jela Bričić. 34822



MALI OGLASI

ZUBNI-ATELJE J. SIDVERCA

DIPLOMIрани DENTIST

Dentista F. B. Brill

ZUBE vještačke u zlatu

Kupovine i prodaje

Arslansko i kupusno

Violin - čelo

Na prodaju je

Namještenja

Kuvarica

Apotekarskog pomoćnika

Ženske za kancelarijske poslove

Stanovi

Tražim

Tražim

Veći stan

Razno

Izgubljen novčanik

KORESPONDENCIJA

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim izvjestite me o mome mužu Vladi Djordjeviću...

Janković Stojan imojava svakoga, koji bi što znao o Vladislavu Miloradu...

Jovanu Premoviću, Geneva. da dostavi Aleksa Ratsarcu i Marku Trifkoviću...

Jovanu Premoviću, Geneva. Učtivo molim, da izvjestite upravu narodnog pozorišta...

Jovanu Premoviću, Geneva. do stavi G. Miki M. Mihaloviću, računospitaču...

Jovanu Premoviću, Geneva. Casse 3545, M. B. Molim, saznajte jesu li živa ova lica...

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, javite Vladimiru Milenkoviću, muzikantu...

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, javite Ljubomiru Nikoliću, konjičkom potporučniku...

Mihajlo Djordjević, molim svoju sestru Ljubicu S. Djordjević, srez moravski...

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, javite Vladimiru Milenkoviću, muzikantu...

Muzikantije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u...

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, javite Ljubomiru Nikoliću, konjičkom potporučniku...

STIGLE SU Prima Jegulje IZ SKADARSKOG JEZERA. UPITATI KOD Peštanske Ugarske Komercijalne Banke...

ČAŠE ZA VINO I VODU pivske posude sa baždarskim žigom, čaše za cijedjenje, medicinske flaše...

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva Beograd-grad. Nr. 3976/6/1017.

Objava. Vjerovnici zaostavštine Živka Lukića, staklara iz Beograda...

Našem milom i neprežaljenom bratu Jovanu P. Jovanoviću blv. profesoru III. beogradske gimnazije...

Sa tugom u srcu i velikim bolom u duši izvještavam svoje srodnike, prijatelje i poznanike...

Dragutina Bugarskog bivšeg trgovca iz male Mitrovice koji ispusti svoju plemenitu dušu 29. septembra 1917. godine...

Ožalošćeni: supruza Rajna, sa ćerkom Ružicom, i ostala mnogobrojna rodbina.

Za sirotne obučarske porodice.

Na dan obučarske slave Sv. Spiridona, priložili su pomoć sirotnim obučarskim porodicama, kojima su hranioi poginuli, zarobljeni, internirani ili se nalaze na bojištu:

Table with names and amounts: Jova Stefanović, obučar, K. 120; Vlada Marković, 110; Djoka Hristić, 110; Stojan Radulović, 100; Lazar Djordjević, obučar, 100; Miloš Savić, 100; Miloš Monašević, 70; Svetozar Veselinović, 70; Mita Janković, 60; Borivoje Ristić, 60; Julijus Šebi, 50; Danilo Mesaroš, 50; Lazić i Purić, 50; Braća Petrović, 50; Svet. Stojanović, 50; Selimir Šimić, kafedžija, 40; Lazar Vlatković, obučar, 40; Jozef Frid, 30; Djoka Nešić, 30; Vojislav Aleksić, 30; Matić i Filipović, električari, 30; Milanović i Mišić, obučari, 20; Ilija Jovanović, obučar, 20; Mihailo Petrović, 20; Lasar Nikolić, 20; Žika Erkočić, 20; Eškenazi i Ilić, obučari, 20; Milan Mihalović, 20; Dimitrije Gličić, 20; Milovan Spasojević, trg., 20; Pera Petrović, kožar, 20; Dragl Nenadović, električar, 20; Stevan Janković, kafedžija, 20; A. Knežević, sofer, 20; Milić Stokić, kožar, 10; Zarko N., papuožija, 10; Joca Stanišić, električar, 10; Dobra Milinčić, epigramist, 10; Savin i Drug, trgovac, 10; Stojan Staničević, obučar, 10; Sveta Bogojević, 10; Dragutin Stojadinović, 10; Veljko Hajduković, 10; Moša Mandil, 10; Djoka Janović, 10; Radomir Nusković, 10; Radivoj Janković, 10; Radovan Koprivica, 10; Radomanić, 10; Vladimir S. Ilić, 10; Milorad Blagojević, 10; Lazar Kostić, 10; Stevan Stevanović, 6; Jeta Staničić, 4; Ukupno: K. 1820

Taj je novac razdijeljen kao pomoć ovim porodicama:

Table with names and amounts: Danici Ilije Jovanovića, K. 10; Majki Steve Dodića, 40; Svete Matića, 20; Anki Vase Blagojevića, 20; Marijete Danila Alšaha, 30; Neti Buki Samuilovića, 20; Rakili Samuila Levi, 50; Ruži Antonija Sušića, 20; Cerki Pavla Odadžića, 10; Ženi Ignjata Vildovića, 50; Majki Todora Rusojevića, 20; Vasilija Strbića, 20; Vukosavi Bačić, 40; Slavki Milana Milosavljevića, 20; Leposavi Dušana Drljačića, 30; Nataliji Pavla Djurkovića, 10; Reni Demajo, 20; Dragutinu Svilengaćiću, 20; Ženi Ilije Cvetkovića, 20; Miluju Jovanoviću, 20; Milanu Engzeu, 10; Milevi Pere Mihalovića, 20; Katici Ljubomira Matića, 20; Darinki Velje Milosavljevića, 20; Leposavi Radojčić, 50; Bosiljki Mlihojva Danilovića, 10; Danici Ilije Petrovića, 20; Ljubici Svet. Petrovića, 10; Anki Bore Barjaktarevića, 20; Katici Branka Salića, 50; Aleksandri Jovana Konjevića, 30; Jeleni Jovana Sanaderovića, 10; Mariji Veljka Mikića, 20; Milici Mladenka Jankovića, 20; Milevi Radosava Dravića, 80; Dostani Mihaila Ilića, 40; Jeleni Diberović, 30; Katici Gavre Dobosarevića, 15; Katarini Ljubomira Ilića, 20; Leposavi Radojčić, 50; Katici Arsenijević, 30; Lazi Konfino, 40; Majki Milivoja Kaljevića, 20; Djeci Save Andeselića, 20; Anici Dušana Bojića, 40; Nataliji Mrdaljević, 10; Milici Koste Petrovića, 50; Anđeliji Grujić, 50; Aleksandri Savić, 50; Nataliji Hadži-Mihalović, 60; Julki Boska Bojića, 30; Mari Zake Arsenijevića, 20; Djeci Aleksandra Jezderovića, 10; Angelini Mihaila Jovanovića, 30; Filipu Gajiću, 10; Julki Petra Nedeljkiću, 20; Anuški Djordja Djordjevića, 20; Djeci Jelisija Petrovića, 30; Natli Voje Vojinovića, 40; Danici Vlade Sandorovića, 40; Natalija Koste Jovanovića, 20; Petru Jasniću, 20; Anki Vukomana Vučićevića, 30; Jani i Arkadiju Božić, 15; Djetetu Djoke Stojanovića, 15; Za troškove sabiranja, štampanja i razdiobe, 65; Ukupno K. 1820

Zora Dr. Milivoja N. Rankovića, biv. lekara iz Šapca, sa djecom, izvještava srodnike, prijatelje i poznanike, kako ovde tako i na strani, da će svome dobrom drugu i njeznom ocu Milivoju davati četrdesetodnevni pomen 26. januara 1918. u šabačkoj crkvi, u 9 sati prije podne. Šabac, januara 1918. 34789

Izvjestaavn srodnike i prijatelje, da je moj mil i nigda neprežaljen sin, odnosno brat Spasoje Mičović djak III razreda gimnazije ispustio svoju plemenitu dušu, u 17 god. svoga mladjana života u Internatu, Braunau, poslije dugog i teškog bolovanja, od zapalenja pluća, 10. decembra 1917. godine. Beograd, januara 1918. Do groba ožalošćena: mati Sofija Mičović, sestra Bosiljka učenica V raz. gimnazije, Zorka učenica III. razreda osnovne škole, brat Vojislav, tetka Ljubica, brat od tetke Joca i ostala mnogobrojna familija. 34813

Javljam srodnicima, prijateljima i poznanicima, da ćemo našem milom i dobrom suprugu i ocu DJOKI MILOSAVLEVICU davati šestonjesečni pomen u subotu 26. ov. m., u 11 sati prije podne u Vaznesenskoj crkvi. Beograd, januara 1918. Ožalošćeni: supruga Kristina, sinovi: Ljubomir i Mihailo. 34814

Sa bolom u duši, izvještavamo srodnike, prijatelje i poznanike, da ćemo našoj kćerčici Nadi - Nadeždi davati godišnji parastos u crkvi na Novom groblju u subotu 26. januara u 10 sati prije podne. Beograd, januara 1918. Ožalošćeni: majka Danica, otac Milan Stefanović poručnik, brat Aleksa i ostala familija. 34812

Ožalošćena porodica Braće N. Z. Popovića izvještava srodnike i prijatelje, da će svojoj dragoj i nikad neprežaljenoj Mari-Lali N. Popović u subotu 26. ovog mjeseca prirediti 40-dnevni parastos u 10 i po sati prije podne u Sabornoj crkvi. Beograd, 23. januara 1918. (Kosmajka ul. 24.) 34803